

knihovnictví, nýbrž také pro knihovníky, informační specialisty a všechny ostatní, kteří projeví o dané téma zájem.

L. HOŘINKOVÁ-KOURELOVÁ

* Silvie Presová, *Metoda Konspektu a její vztah k selekčním jazykům: současný stav a trendy se zaměřením na situaci v České republice*; Brno, Masarykova univerzita 2005, 152 s.

Břetislav Horyna: Dějiny rané romantiky (Fichte, Schlegel, Novalis)*

Břetislav Horyna, profesor Filozofické fakulty MU má poměrně široký okruh zájmů: od filozofie náboženství přes filozofii dějin až k dějinám německé filozofie. Zejména tou poslední se zabývá po dlouhá léta. V současné práci přešel od studia německé klasické filozofie k filozofii romantické. Je to filozofie snažící se vrátit kouzlo, které svět začal ztrácet s rozvojem moderní civilizace. Je to však také filozofie, která je poučena rozvojem předchozího myšlení – osvícenství – a přímo navazuje na představitele německého idealismu, jako je I. Kant, J. G. Fichte a F.

W. J. Schelling. Raná romantika vytváří vlastní filozofii dějin, jež počítá ze zlepšením světa. Horyna poukazuje na to, jak se už v jejím lůně vytvářejí předpoklady pro konzervativní zvrat v tomto proudu, avšak pozdější etapou romantiky se nezabývá.

Svou knihu rozdělil Horyna do tří velkých kapitol: Dějiny láskyplné a moudré, Bůh chce bohy a Země je sen plný snů. V první z nich zařazuje ranou německou romantiku do historického kontextu let 1770 – 1830, které chápe jako epochální období pro německou kulturu. Zabývá se společenským a kulturním vývojem té doby a ukazuje, jak se odráží ve Fichtově díle a jak byl Fichte recipován v Jeně, jež se stala rodištěm německé romantiky.

V následující kapitole rozebírá Horyna romantickou novou mytologii. Analyzuje chápání náboženství v romantice a jeho spojením s poezií. Právě na tomto základě může tvrdit, že toto pojetí upomíná ne na středověk, nýbrž na humanisty vrcholné renesance. V souvislost s tímto tématem si všimá Herdera jako myslitele, u něhož se objevily počátky nové mytologie, dále Hölderlina, Schellinga, Schlegela a Novalise. V kapitole o nové mytologii nalezneme také rozsáhlý rozbor romantického pojetí a užívání ironie. Konečně poslední kapitola je věnována především Novalisovu myšlení – jeho filozofii,

Redakci Universitas došlo

POKRAČOVÁNÍ ZE STRANY 64

Spisovnost a nespisovnost. Zdroje, proměny a perspektivy. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané 10. – 12. února 2004. Ed.: Eva Minářová, Karla Ondrášková. Masarykova univerzita v Brně, 2004

Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, řada teoretická. Michal Radvan, Petr Mrkývka (ed.): *Financování územní samosprávy ve sjednocující se Evropě*. Masarykova univerzita v Brně, 2005

Spisy Právnické fakulty MU v Brně, řada teoretická. Renata Veselá, Karel Schelle: *Rímské právo a neprávnícké prameny*. Masarykova univerzita v Brně, 2005

Spisy Právnické fakulty MU v Brně, řada teoretická. Ed. Karel Schelle: *Vývoj právních kodifikací*. Masarykova univerzita v Brně, 2004

Spisy Právnické fakulty MU v Brně, řada teoretická. Ivana Průchová: *Aktuální otázky práva životního prostředí*. Masarykova univerzita v Brně, 2005

Figurka Milan, Žitek Vladimír, Haláček Petr, Klímová Viktorie, Tonev Petr: Teoreticko-metodologická východiska hodnocení programů podpory regionálního rozvoje. Masarykova univerzita v Brně, 2005

Teorie řízení podniku. Sborník prací studentů doktorského studia. Masarykova univerzita v Brně, 2005

pojetí přírody, magického idealismu a románu Jindřích z Ofterdingenu.

Závěrečná stovcetistránková textová příloha přináší úryvky z děl a z korespondence J. G. Fichteho, Fr. Hölderlina, F. W. J. Schellinga, F. E. D. Schlegelmachera a Novalise. Nejvíce místa v ní – více než 60 stran – je věnováno Fr. Schlegelovi.

Horynova práce předpokládá čtenáře alespoň trochu obeznámené s kulturním a historickým vývojem Evropy. Na druhé straně autor zasazuje zkoumané problémy do tohoto kontextu tak, že umožňuje poměrně snadnou orientaci v problematice. Práce Dějiny rané romantiky potvrzuje naše tvrzení o jeho širokém záběru. Pohybuje se na pomezí mezi filozofií, religionistikou a dějinami literatury; pro čtenáře bude bezpochyby

I. HOLZBACHOVÁ

*Praha, Vyšehrad 2005, 454 s.
(včetně textových příloh a obr.)

Jan Šmarda, Jana Šmardová: Cílené genetické a epigenetické modifikace leukemických buněk*

Problematika nádorových onemocnění je stále aktuální. V současnosti představují tato onemocnění jednu z hlavních příčin úmrtí v lidské populaci a počet nově diagnostikovaných případů i u nás každoročně narůstá.

Rakovina je jedním z nejtěžších onemocnění známých v klinické medicíně. Podle publikovaných statistických údajů způsobí více než 20% ze všech úmrtí a ve vyspělých zemích je zodpovědná za téměř čtvrtinu výdajů za lékařskou péči. Příčinou abnormální akumulace buněk, neoplázie, se stává porušení rovnováhy mezi buněčnou proliferací a buněčným zánikem. Selháním některého z mechanismů, kterými zdravá buňka přizpůsobuje rychlost svého růstu a dělení potřebám organismu, dochází k nekontrolovatelné buněčné proliferaci, která vede k vy-

tvoření nádorové tkáně. Mezi primární typy poškození genetického materiálu v nádorových buňkách patří poškození genetické informace v kritických lokusech genů, souvisejících přímo s rakovinou, protoonkogenů a nádorových supresorů. Po vzniku nádoru dochází zpravidla ke kumulaci dalších genetických poškození, např. mutací, nebo k aktivaci epigenetických mechanismů, vedoucích k potlačení exprese genů, které jsou významné pro reparaci poškozené DNA.

Pochopení vztahů mezi normální a nádorovou buňkou, odhalení molekulárních mechanismů maligní transformace buňky a funkce onkogenů a nádorových supresorů v těchto procesech, to je úkol řady vědeckých pracovišť na celém světě, kterému je věnováno obrovské úsilí a kterému je věnována i publikace autorů **Jan Šmarda, Jana Šmardová: Cílené genetické a epigenetické modifikace leukemických buněk**, shrnující výsledky experimentů s cílenou supresí onkoproteinu v-Myb v monoblastické leukemické linii BM2.

Suprese transformace v-Myb onkoproteinu byla experimentálně indukována transfekováním lipofekcí cDNA zvolených 9 genů do buněk monoblastické linie BM2 a byly hodnoceny důsledky exprese těchto genů pro fenotyp hostitelských buněk. Pro transfekci byly zvoleny geny kódující transkripční faktory (c-myb, RARa, RXRa, c-jun, c-fos), jejich deriváty (3-R, v-jun, v-fos) a gen pro histonovou acetyltransferázu (CBP), všechny byly začleněny pod kontrolu stejného promotoru.

Z hlediska sledované suprese transformační aktivity v-Myb byly velice zajímavé účinky exprese RARa a RXRa.

RARa a RXRa jsou představitelé dvou rodin jaderných receptorů, které po vazbě se specifickým ligandem, kterým je kyselina retinová (RA), aktivují transkripci svých cílových genů, takže dochází k indukci buněčné diferenciace. Oba receptory po aktivaci RA indukovaly diferenciaci monoblastické linie BM2 do stadia makrofágů a proliferace monoblastů byla zablokována ve stadiu G1 buněčného cyklu. Diferenciace byla doprovázena snížením transkripční aktivity onkoproteinu v-Myb. Antagonistický vztah mezi receptory RA a v-Myb ukazuje na možnost